

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

 С.Л. Шпарло

“20” 1д 2023 г.

Рэгістрацыйны № ВД-6-56/эвуч.

ПРАГРАМА ВУЧЭБНАЙ ПРАКТЫКІ

(археолага-этнаграфічнай)

для спецыяльнасці 6-05-0322-03

Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны

Прафілізацыя: Культурная спадчына і турызм

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі першай ступені АСВА 6-05-0322-03-2023 па спецыяльнасці 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (па напрамках), вучэбнага плана ўстановы вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (па напрамках). Рэгістрацыйны нумар 6-05-03-29/23 вуч.ад 15.02.2023 г.

СКЛАДАЛЬНІКІ:

І. Г. Лупашка, дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі, дацэнт;

А. М. Нароўская, дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

А. А. Трусаў, дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат гістарычных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай гісторыка-культурнай спадчыны ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

(пратакол № 4 ад 23.11.2023г.);

Саветам факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

(пратакол № 4 ад 19.12.2023 г.).

ЗМЕСТ

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА.....	4
ЗМЕСТ ПРАКТЫКІ.....	6
ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА.....	8
ДАДАТАК.....	10

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Праграма практыкі распрацавана ў адпаведнасці з Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб культуры ад 20.07.2016 (са зменамі і дапаўненнямі), Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адукацыі ад 13.01.2011 г. (са зменамі і дапаўненнямі); адукацыйным стандартам вышэйшай адукацыі першай ступені АСВА 6-05-0322-03-2023 па спецыяльнасці 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (па напрамках); пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 03.06.2010 г. № 860 «Об утверждении Положения о практике студентов, курсантов, слушателей» (са зменамі і дапаўненнямі); вучэбным планам установы вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (па напрамках) і графікам адукацыйнага працэсу.

Вучэбная (археолага-этнаграфічная) практыка студэнтаў спецыяльнасці 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны з'яўляецца абавязковай часткай адукацыйнага працэсу падрыхтоўкі спецыяліста і прадугледжвае цесную сувязь тэарэтычных ведаў і практычных навыкаў.

У выніку праходжання практыкі студэнт павінен замацаваць, пашырыць і сістэматызаваць веды, набытыя пры вывучэнні спецыяльных дысцыплін («Археалогія», «Гісторыя архітэктуры», «Этналогія і этнаграфія Беларусі»).

Вучэбная (археолага-этнаграфічная) практыка з'яўляецца важным элементам у сістэме падрыхтоўкі спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі, дапаўняе і ўзбагачае адукацыйны працэс.

Праграма вучэбнай практыкі накіравана на знаёмства з археалагічнымі і этнаграфічнымі палявымі даследаваннямі, асобнымі помнікамі археалогіі і этнаграфіі, а таксама з археалагічнымі і этнаграфічнымі калекцыямі беларускіх музеяў і іншых навуковых устаноў.

Вучэбную (археолага-этнаграфічную) практыку студэнты праходзяць у арганізацыях, адпавядаючых профілю падрыхтоўкі спецыялістаў і маючых матэрыяльную базу для правядзення дадзенай практыкі. Базавай установай для правядзення вучэбнай (археолага-этнаграфічнай) практыкі з'яўляецца Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Дадатковымі базами практыкі з'яўляюцца Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту, а таксама адпавядаючыя профілю падрыхтоўкі спецыялістаў музейныя ўстановы, у фондах якіх захоўваюцца значныя калекцыі археалогіі і этнаграфіі.

Мэты вучэбнай (археолага-этнаграфічнай) практыкі – замацаванне і паглыбленне тэарэтычных ведаў, атрыманых студэнтамі ў працэсе навучання.

Задачамі вучэбнай (археолага-этнаграфічнай) практыкі з'яўляюцца:

- замацаванне тэарэтычных ведаў студэнтаў, атрыманых па курсе «Археалогія» і «Этналогія і этнаграфія Беларусі»;
- набыццё першасных практычных навыкаў правядзення археалагічных і этнаграфічных даследаванняў у палявых умовах;
- азнаямленне з дакументацыяй, складаемай у працэсе правядзення археалагічных і этнаграфічных даследаванняў;
- азнаямленне з музейнымі экспазіцыямі, якія ўтрымліваюць археалагічныя і этнаграфічныя экспанаты.

ЗМЕСТ ПРАКТЫКІ

Перад пачаткам практыкі праводзіцца ўстанавачны інструктаж па правілах праходжання практыкі, па ахове працы і тэхніцы бяспекі. Студэнты інфармуюцца аб тэрмінах, месцах праходжання і праграме практыкі.

У час праходжання практыкі студэнты падпарадкоўваюцца правілам унутранага працоўнага распарадку базы практыкі, выконваюць правілы аховы працы, тэхнікі бяспекі, вытворчай санітарыі і ўсе ўказанні кіраўніка практыкі ад базы. У выпадку парушэння правілаў унутранага працоўнага распарадку, патрабаванняў тэхнікі бяспекі студэнт можа быць адхілены ад праходжання практыкі з наступнай неатэстацыяй.

У перыяд праходжання практыкі кожны студэнт пад кантролем непасрэднага кіраўніка практыкі ад базы выконвае праграму практыкі і адзначае яе выкананне ў дзённіку праходжання практыкі, які з'яўляецца сродкам кантролю за ходам выканання праграмы практыкі. Дзённік павінен запаўняцца штодзённа. У ім змяшчаюцца звесткі аб змесце і выніках работы за дзень, аб сабраным, сістэматызаваным і прааналізаваным фактычным матэрыяле, выказваюцца свае ўражанні і меркаванні.

Кіраўнік практыкі ад базы дае пісьмовы водзв'язкі аб рабоце студэнта (групы студэнтаў) у перыяд практыкі.

Кожны студэнт здае кіраўніку ад кафедры індывідуальную справаздачу ў надрукаванай форме. Дзённікі практыкі і справаздачи павінны быць падпісаны кіраўніком практыкі ад базы і зацвярджаны кіраўніком (намеснікам кіраўніка) базавай арганізацыі.

Па заканчэнні вучэбнай практыкі студэнты здаюць залік. Вынікі заліку па дадзеным відзе практыкі ацэньваюцца ацэнкай «залічана»/«незалічана».

Станоўчая ацэнка заносіцца кіраўніком практыкі ад кафедры ў залікова-экзаменацыйную ведамасць і заліковую кніжку.

Студэнт, які не выканаў праграму практыкі, атрымаў адмоўны водгук кіраўніка практыкі ад базы, незадавальняючую ацэнку пры здачы заліку або быў хворы падчас практыкі, праходзіць яе паўторна па дамоўленасці з базай практыкі ў вольны ад адукацыйнага працэсу час (пасля заняткаў або ў час канікул). Невыкананне праграмы практыкі без уважлівых прычын з'яўляецца падставай для адлічэння студэнта з універсітэта.

Вынікі практыкі, найбольш цікавыя прапановы і меркаванні выносяцца і абмяркоўваюцца на студэнцкіх навуковых канферэнцыях і пры станоўчай ацэнцы могуць быць рэкамендаваны да друку.

Змест вучэбнай (археолага-этнаграфічнай) практыкі вызначаецца мэтамі і задачамі дадзенага віду практыкі.

Вучэбная археолага-этнаграфічная практыка арганізуецца на першым курсе з адрывам ад навучання. Магчымыя формы праходжання практыкі: удзел у археалагічных раскопках і этнаграфічных экспедыцыях (па магчымасці і запыце ад баз практыкі); праца ў фондах Інстытута гісторыі НАН Беларусі ці музейных фондах па першаснай апрацоўцы археалагічных і этнаграфічных калекцый; экскурсіі у музеі адпаведнага профілю.

На працягу практыкі студэнты знаёмяцца з:

- матэрыяламі аб археалагічных і этнаграфічных даследаваннях, біяграфіямі вядомых археолагаў і этнографістаў;
- навуковым апісаннем археалагічных і этнаграфічных прадметаў з калекцыі музея ці іншай навуковай установы;
- афармленнем навуковага пашпарта;
- інструкцыяй па ўліку і захаванні музейных каштоўнасцей;
- археалагічнымі і этнаграфічнымі калекцыямі з фондаў музеяў;
- метадыкай археалагічных раскопак і асобнымі помнікамі археалогіі;
- метадыкай правядзення этнаграфічных экспедыцый;
- метадыкай апрацоўкі і класіфікацыі археалагічных і этнаграфічных музейных прадметаў;
- метадамі кансервацыі і рэстаўрацыі археалагічных і этнаграфічных прадметаў;
- сістэмай уліку і камплектавання археалагічных і этнаграфічных калекцый;
- рэжымамі ўтрымання археалагічных і этнаграфічных прадметаў;
- захаваннем музейных археалагічных і этнаграфічных калекцый у экстрэмальных умовах (пажары, стыхійныя бедствы і інш.).

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Арганізацыя і кіраўніцтва практыкай

Асновай для праходжання практыкі з'яўляецца загад рэктара. Праект загада рыхтуецца дэканатам факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый на падставе прапановы кафедры гісторыка-культурнай спадчыны.

Непасрэднае кіраўніцтва практыкай ажыццяўляюць кіраўнікі практыкі ад кафедры.

Агульнае кіраўніцтва практыкай на базе практыкі ўскладаецца на кіраўніка адпаведнай установы ці іншага ўпаўнаважанага ім работніка ўстановы.

Непасрэднае кіраўніцтва практыкай студэнтаў на базе практыкі ажыццяўляе вопытны работнік установы, які назначаецца загадам кіраўніка ўстановы.

Тэрмін практыкі вызначаецца ў адпаведнасці з вучэбнымі планамі і графікам адукацыйнага працэсу БДУКМ. Вучэбная (археолога-этнаграфічная) практыка праводзіцца на I курсе (2 семестр, 2 тыдні).

Афармленне індывідуальнай справаздачы па практыцы

Пасля завяршэння практыкі студэнты складаюць індывідуальную справаздачу, якая перадаецца кіраўніку практыкі пры правядзенні заліку.

Справаздача ўключае:

– тытульны ліст (указваецца ўстанова адукацыі, кафедра, імя і прозвішча студэнта, назва і дата правядзення практыкі) [Дадатак А];

– асноўная частка (указваецца назва базы практыкі, прыводзіцца яе структурная характарыстыка, пастаўленыя ў працэсе практыкі задачы, вызначаецца змест выкананай работы, што даручалі студэнту-практыканту, адзначаецца выкананне пастаўленых задач, індывідуальных заданняў);

– заключэнне (вызначаюцца навыкі, набытыя ў працэсе практыкі, пры неабходнасці робяцца заўвагі і прапановы па ўдасканаленні дзейнасці ўстановы, дзе студэнт праходзіў практыку, заўвагі і прапановы па паляпшэнні праходжання самога працэсу практыкі).

Справаздача здаецца ў друкаваным выглядзе. Набор тэксту справаздачы здзяйсняецца з выкарыстаннем тэкставага рэдактара Word, шрыфтам Times New Roman, памерам 14 пунктаў. Колькасць знакаў у радку павінна складаць 60–70, міжрадковы інтэрвал павінен складаць 1,5 інтэрвалу, колькасць тэкставых радкоў на старонцы – 39–40.

Памеры палёў: верхняга і ніжняга – 20 мм, левага – 30 мм, правага – 10 мм.

Аб'ём справаздачы не павінен перавышаць 5 старонак.

Нумарацыя старонак робіцца арабскімі лічбамі.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай работы студэнтаў

Самастойная работа студэнтаў у час праходжання вучэбнай (археалага-этнаграфічнай) практыкі не з'яўляецца абавязковай, аднак можа быць арганізавана кіраўніком практыкі ад кафедры ў залежнасці ад абранай базы практыкі. Прадугледжваюцца такія формы, як падрыхтоўка студэнтамі рэфератаў па адпаведнай тэматыцы, самастойнае наведванне музеяў адпаведных профіляў і інш.

Кантроль за выкананнем самастойнай работы з'яўляецца бягучым і рэалізуецца праз электронную пошту, індывідуальныя кансультацыі, а таксама ў час правядзення заліку.

Выкладчык-кіраўнік практыкі знаёміць студэнтаў са спецыфікай той ці іншай самастойнай работы і спосабамі яе кантролю падчас арганізацыйнага сходу.

Пералік рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай практыкі студэнтаў

Арганізацыя вучэбнай практыкі студэнтаў накіравана на замацаванне і паглыбленне тэарэтычных ведаў, а таксама на самастойны пошук і падрыхтоўку інфармацыйных матэрыялаў па адпаведных спецыяльных дысцыплінах.

Да эфектыўных педагагічных метадык і тэхналогій, якія садзейнічаюць далучэнню студэнтаў да пошуку і выкарыстання ведаў, набыццю вопыту самастойнага вырашэння задач, адносяцца:

- гісторыка-тэматычны падыход;
- тэхналогіі праблемна-модульнага навучання;
- тэхналогіі вучэбна-даследчай дзейнасці;
- камунікатыўныя тэхналогіі (дыскусіі, дыялогі, абмен думкамі і інш.).

Для кіравання вучэбнай практыкай і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці выкладчыкам рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынгавыя, крэдытна-модульныя сістэмы ацэнкі вынікаў практыкі студэнтаў, варыятыўныя мадэлі кіруемай самастойнай работы.

**Узор тытульнага ліста справаздачы аб праходжанні вучэбнай
(археолага-этнаграфічнай) практыкі**

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый
Кафедра гісторыка-культурнай спадчыны

СПРАВАЗДАЧА

аб праходжанні вучэбнай (археолага-этнаграфічнай) практыкі

студэнта 150 групы
прозвішча, імя, імя па бацьку

кіраўнік ад кафедры
прозвішча, імя, імя па бацьку